

ВИСНОВОК

**до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою»
(реєстр. № 14353 від 05.01.2026)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 7 квітня 2026 року (Протокол № 168) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою» (реєстр. № 14353 від 05.01.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект розроблено з метою запровадження сертифікаційних іспитів на рівень володіння українською мовою як іноземною, оптимізації процедури визначення рівня володіння державною мовою для осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків.

Законопроектом передбачається, зокрема:

- оптимізувати класифікацію рівнів володіння українською мовою як державною для виконання службових обов'язків;
- запровадити класифікацію рівнів володіння українською мовою як іноземною, зокрема для набуття громадянства України;
- розширити завдання Національної комісії зі стандартів державної мови (далі – Комісія) у частині встановлення методів перевіряння рівня володіння українською мовою як іноземною;
- надати Комісії повноваження затверджувати вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною, організувати іспити для визначення рівня володіння українською мовою як іноземною, затверджувати завдання для проведення іспиту на рівні володіння українською мовою як іноземною, здійснювати міжнародне співробітництво з питань, що належать до її компетенції;
- запровадження Е-сертифікату про рівень володіння українською мовою (далі – е-сертифікат), який формується безоплатно за бажанням особи, на ім'я якої видано державний сертифікат про рівень володіння українською мовою, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі - Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія). Е-сертифікат та державний сертифікат про рівень володіння українською мовою мають однакову юридичну силу для підтвердження рівня володіння українською мовою.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України в межах компетенції опрацювало проект Закону та повідомило про зауваження і пропозиції до нього.

Абзацом двадцять першим підпункту 7 пункту 15 розділу I проекту Закону пропонується пункт 14 частини першої статті 44 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» викласти в такій редакції:

«14) веде Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (далі — Реєстр) та є його адміністратором;».

Проте, відповідно до пункту 1 частини першої статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» доступ до інформації забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації, зокрема на офіційних вебсайтах в мережі Інтернет та на єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Відповідно до частини першої статті 10¹ Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація у формі відкритих даних — це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному вебпорталі відкритих даних та на своїх вебсайтах.

Відповідно до пункту 3 Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, розпорядники інформації згідно з цим Положенням завантажують у формі відкритих даних набір даних, визначений у переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, згідно з додатком.

Перетворення (зокрема, вивантаження з баз даних та в разі потреби знеособлення) публічної інформації у публічну інформацію у формі відкритих даних є обов'язковим.

Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати у формі відкритих даних усю публічну інформацію у формі відкритих даних, яка перебуває в їх володінні та стосується конкретного набору даних.

У зв'язку з наведеним, пропонується пункт 14 частини першої статті 44 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в редакції проекту Закону викласти в такій редакції:

«14) веде Реєстр державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою (далі – Реєстр), оприлюднює його у формі відкритих даних та є його адміністратором;».

Також, враховуючи вищезазначене, частину тринадцяту статті 48 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в редакції проекту Закону пропонується викласти так:

«13. Доступ до інформації, що міститься у Реєстрі (прізвище, власне ім'я, по батькові власника державного сертифіката про рівень володіння українською мовою, рівень володіння українською мовою, серійний номер і дата видачі державного сертифіката про рівень володіння українською мовою), є відкритим онлайн на офіційному вебсайті Комісії та Єдиному державному вебпорталі відкритих даних у формі відкритих даних.».

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту висловились, що він покликаний забезпечити оптимізацію процесів з організації та проведення іспитів для визначення рівня володіння українською мовою для різних цільових груп, популяризації української мови за кордоном, разом з тим вищезазначені зауваження та пропозиції потребують відповідного опрацювання та врахування.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури визначення рівня володіння українською мовою» (реєстр. № 14353 від 05.01.2026), поданого Кабінетом Міністрів України.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО